

csaknem öntudatlan kifejezés után kezebe adám kapum' kulcsát, s kinyitási hosszas nyirkogatások után valahára betántorgott az epedve várt Sámuel.

—Hát mit akar ön velem? szól a sok tojásos punsch és gyomorigazító áizavíz (alias pálinka) miatt félszemére már szunnyadó keresztek Pálása — s hullámos beszédmodoráról ráismerék Bagolyfy uratra, a naschi-vaschi bankot bálványzó bot- és kártyahűsök debreczenileg már többször föltektrőlására.

— Ez alkalommal nincs mit és kivel beszélnem édes Bagolyfom! hanem minthogy pihenést igényel ingatag statisztasága, tehát ülön kerem ablakomba, s fogja fel hátával a bezúzott üvegtáblán általi hűves lég' hatását. Meglátja hogy nem leszek hálátlan... hiszen... na érti ön a többit....

Szerencsémre nem kellett hosszas szónoklással fogalmaznom fővárosunk' polítlájának, főkép a polgárzat' hibás gépezetének e mérges kinövését, s miután kezeit az ablak' karikáihoz, lábait pedig pamlagom' zsámolyához kötözvén, nyitott mellét a corpus juris-sal betakarám, átklódtam úgy a hogy az éj hátraleső óráit.

Roggelre kissé enyhültek fájdalomaim, úgy hogy Bagolyfy' rémes boroklásán, s a festői helyzetén, mely kifeszített szányaságér' alakjában tündeté elő a tudtán kívüli élő ablakot és magyar Juristát — még nevetnem is lehetett.

Végül azt kell itt még megjegyeznem, hogy e történetke valóságos esemény; bahogy olvasó tehát azt unalmasnak találta, az csak annyit bizonyít, hogy unalmas események is léteznek a világon.

LEVELEK EMILIÁHOZ.

KEDYES EMILIÁM!

Bécs, máj. 14. 1842.

Ha most ritkábban kapod levelem, annak a Honderű oka. Szerkesztői kínaim között lehet-e egyébre gondolnom? Hozzád írott leveleim — mint tudod — összegyűjtém s *Kalaidoscop* czím alatt 6 füzetben kiadám. Az utósók most vannak sajtó alatt. Kíváncsak nekik jó keletet mindketten, s most már a dologra.

Föltevéen magamban, lapom' érdekét minden módon emeloi, elhatározám minden héten folszaladni egyszer Posonba, hogy az országgyűlés által annyira érdekessé vált város' mozgalmairól gyakoribb és hiteles tudósításokat adhassak. Ez örökös orbánlelkűség' tervét megkezdendő a napokban folszaladtam Pest' hatán Posonba, s onnan — mert Bécs' ezer magnessé vonz vala — ide a mindig zajos, mindig vidám fővárosba. — Utamról elég legyen megjegyezni annyit, hogy a gőzösön — melyen jöttem — vala 12 követ (ezek közt Klauzál, Ráday, Szemere) 100-nál több jura

tus és más országgyűlési ifjuság, egynehány diaetalis nőtag és tagocska, — kit körött a budai követ Schreiber ur' gyönyörű leánya, mint keleti gyöngy tűnt szemünkbe — töméntelen megyehusár, egész arsenálja a diaetalis kardok- és más fegyvereknek, s végre — kit némelyek a gőzös' utasai közül bizonyosan első helyen említettek volna — egy igen csinos, igen igen takaros kis linzi szakácsné, ki egyébiránt az étkeket mind elsőzta s a beefsteeket fölfüstölte. Nevezetes, hogy a polgárisodással karöltve járó önzés annyira haladt már a gőzösökön is, miszerint azon kis hálolyukért, miért az ember ezelőtt a kormányosnak egy pár huszas borraivalót ajánlott a hálás' órájára, ő kegyelmök most már 10 pengőt követelnek. Egyébiránt volenti non fit injuria. Sed fit injuria nolenti, mert nem hiszem, hogy valaki lábát szívesen eltörné, az pedig könnyen megtörténhetik a hajói nép azon vigyázatlansága miatt, miszerint a szénraktárakba nyíló kerek lyukakat nyitva hagyják s csak egyegy darab fát tesznek rajta keresztül. Ez esett már egy conductoron, s most közelebbről Post gőzösön kapitány Wazával történt. Amaz lábát törte, ennek semmi baja nem lett. Jó lenne tehát — ha e lyukak netán szelelés miatt hagyatnak nyitva — a mostani nehéz vasfedők helyett rostélyos fodelekkel biztosítani az utasok' lábait.

Máskülönben meg kell vallani, hogy kivált ezen újabb gőzösök igazi jótétői az utazó emberi nemnek. Azok pompás kényelemmel ellátvák és csaknem 20 perczenttel sebesebbek, mint az eddigiek. Mi 5 órával indultunk később, mint Sofia hajó, s a posoni parton beértük őt. Örömmel érttettem, hogy több mint 20 különféle hirlapot — azok közt minden magyar lapot — járat meg magának ezentul a társaság, a különböző gőzösökön fölosztandókat, és így alig marad a közönségnek egyéb kívánnivalója hátra.

Posonbul, édes Emiliám, mindig jobb tengelyen jöni Bécsbe, mint gőzösön. 5½ óra alatt egy becsületes Landkutscher föl vitt. Hogy első utam az olasz operaház volt, azt képzelheted. Linda di Chamounix Donizetti hangműveinek egyik legkedvesbike. Tadolini a legjelesb Linda; Varese kitűnő elsőségű bariton; Rovere híres buffo, Salvi jeles — de nem legelső rendű tenor, s a 17 évű, mindig mosolygó, gyönyörű képű Alboni k.a. — olyan alti hanggal minő egy században csak egy születik — mindenkit elbájol. Ez opera jelesen adatik.

A tegnapi Gemma di Vergybe csak azért mentem, (ez operát annyiszor és oly jól hallottam már, hogy a jelen szereplőktől nem sokat várhaték) hogy a harmadik primadonnát s a másik primo tenort is ismerjem. Di Borsi (signore) és Guasco nem elégtének ki; amannak kellemetlen, ennek gyöngye hangja nem felelt meg Gemma' és Tamás' szerepeiknek. Azonban — s ezt jól jegyezd meg magadnak Emiliám — midőn olaszról azt mondja az ember: gyöngye hang, az a hang még mindig erősb — az iskoláról nem is szölok — mint a leghíresb német vagy magyar tenoristáé. Hanem perse ily nagyszerű színpadokon az ember mindent óriási scalával mér. A színház oly üres volt, mint a pesti nemzeti.

De mi fölötté elbájolt s igen kedvesen töltötte ki néhány órámat, volt a ma legelőször adandó Don Pasquale' tegnap 11-től 2 óráig tartott generalis próbája. E próbák ezer érdekel birnak. Előbbször a bejutathatóság nehézsége már keresetté teszi e zeneélvét. Mi a disztiményeket, já-

téket, éneket és pontosságot illeti, az épen olyan, mint magánál az előadónál. A páholyok első s második sora majdnem telve, s a zártzsekeken is legalább 50 hallgatót látni. Egy a színpadhoz legközelebbi páholyból hallám e roppant dalművészeket, és láthatám őket színről szíre s mi több, egy igen kelkes és fölülte szép angol család társaságában. A kedves Tadeolini, a mindig nevetető (buffo) Rovere — ki a 70 évű Cicisbeot valószínűs lablachi modorban adja — az olvadékony énekű Salvi s a hasonlíthatlan Ronconi működnek e kedves operában — mely kétségkívül mód nélkül tetszendik (miről már a főpróbán előlegezett hársány tapsaink kezkeskednek). Így tehát ily rövid idő alatt is három ízben fogom hallani a jeles Pasqualet, mert ma is, holnap is ezt adják. Kedden hihetőleg ballet, s szerdán még Garciát láthatandom, kit egekig magasztal a művelt világ. A kedves Ronconi család régi szívességével fogadott. Genialis Giorgio barátom megismerkedtete Donizetti vel és bemutata Tadolininek és Garciának. Amazt sikerült Bartaynak egykét hangversenyre színpadunkra megnyerni.

Fölülte különös — ránk nézve nem épen hízkelő — benyomást tesz a bécsiek között azon körülmény, hogy kedvelt első énekesnőjük Luczer üres színházban, egy itten csupa pesztionka-szerepekre használtatni szokott valami Rosetti nevezetű senkitől sem ismert fiatal kis hölgyecskére pedig — kinek nem győzik eléggé csodálni abbeli merészségét, hogy első szerepeket énekelni elég szerénytelen — mindig dugva teli színházban gajdoglat. Ezek egyebiránt a bécsiek' szavai s nem enyémei; én a szép Rosettit egyetlenegy dalban (ah mi abbraccia!) hallám, abban, igaz, elég neveltségeseinek találám, de azon egy daláról még megítélnem nem lenne igazságosság. Hogy neveltséget az efféle méltán gerjeszthet, s igazi torzképben állítja a jó bécsi szomszédok elé a pestiek' műértési (Kunstsin) képességét, az tagadhatlan. Jámor pesti német színházi hallgatóság! Fordított le magadnak — szépen kérünk — e kis levelkét, s szíjél meg töménezeni a művészet helyett a fiatal lárvának! Dixi et salvavi.

Azt tudod hírlapokból, kedves Emiliám, hogy Hermína a főné emlékére egy kis kápolnát emelnek a budapestiek. Ennek létesítésében igen sokat fáradozik Tomala Ferdinand ur. Most épen itt mulat, s a híres ol-tárképiro Kuppelwieser urat rábirta a frescofestmények' díj nélküli elkészítésére, professor Führich pedig a kápolna' góth ablakaihoz megkívántató cartonokat vállalta magára. Kuppelwieser ur e fölött az ol-tárlapot is díj nélkül festendi, mely — minthogy a szent legendák' sorában Herminára nem találhatni — a boldogságos szüzet fogja képezni, kinek színe előtt könyörgők' alakjában István és Hermína ikertestvérek' arcaira ismerhetendünk. Az eszme gyöngéd és költői!

Tomala ur továbbá egy nemzeti érdekességű pompás lapon dolgoztat a aqua tinta modorban. Belgrád' visszavétele Hunyady és Kapisztrán János által. A rajz dicső. Remélhető, hogy a kivitel is hasonló lesz.

Az országgyűlés f. hó' 20-ik napján nyitattik meg ő felségétől. Kisső botoges levén a napokban, féltünk, hogy nem szerencsétlendet személyesen; azóta jobban van, és örvend az alkalomnak Posonba mehetni hű nemzete körébe. Ő felsége csütörtökön indul le, a gyűlést szombatn megnyitandó. Közelebből fogja adni Honderű a kinyitási pompák' leírását, abból kiolvashatod magadnak, ha érdekel.

Többi közt itt most számtalan erdélyi családok mulatoznak. Gróf Bethlen Jósok, gr. Bothlen Poldiék, Békdiék, Csereiék, Löwenthalék stb. A magyarországiaknak pedig szerök számuk nincs. Az olasz operaházban akármerre nézsz, magyarral találkozol szemeid. Batthyányék, Eszterháziék, Festeticsék, Károlyiak, Lónyailak, Révaiék, Szapárik, Széchenyiek, Ürményiek, Zichyek és számtalan mások töltik el a páholyok- és zártisékeket. — Szóval tömegtelen pénzt hagy itt a magyar nemesség, mit bizonyosan nem tenné ha annyi kellem és csábokkal nem ajánlkoznék a derek fővárosi uraink- és asszonyainknak.

A műkiállításról másszor foglak tudósítani, most csak annyit, hogy igen szép műveket látni benne, s hogy néhány magyar festmények — a jobbak köze soroztatnak.

A repülőgépet még nem szemléltem meg, de majd írok arról is egy pár szót.

Az időjárás itt iszonyu. Hideg eső és szél. Sötétség és nedves lég.

De hogy ezeknél mi kedvesebbel zárjam be levelem, írok néhány szót a Milanollo nővérek hangversenyéről, honnan ez órában jövök. Tereza játéka, érzékelisége, művészi pontossága párját keresi, a kis Maria erőteljes, fértias játéka csodálandó. Csak az eredményt írom meg. A nagy redoutterem 1000 emberrel többlet foglalt tágas körébe. Illy teli concertet Paganini óta nem tudnak. A kihívások sürűek valának, s a jövedelem 8000 ezüst forintot fölül. E concert utósónak mondatott, de azt hiszem nem volt az. Isten veled!

PESTI SALON HETI SZENLÉJE.

— Ma virradt föl honunk fölött: azon dicső nap, melyen a törvényhozási termék ajtái megnyitátnak, hogy a honatvák a nemzet boldogságát eszközölő bölcs törvényeket alkossanak. Ő fölsége koronás királyunk tegnapielőtt érkezék hű magyarjai közé, saját fölséges személyében megnyitandó országgyűlésünket, melyhez annyi remény, annyi kilátás csatlakozik. Adj a Isten, hogy valósuljanak e szép remények, s hogy a nap' fáradaimban osztozottak a kiküzdött sikerrel eléggőten tekinthessenek arra vissza lenyugtató. Bővebb tudósítással azonban még most, nálunk még sem gőzszó, sem légtöcsi nem lévén, nem szolgálhatunk, s várniuk kell, míg Posonból tudósításink érkeznek, hogy azokat illő hűséggel tisztelt olvasóink elé találhassuk. — Ő fölsége f. hó' 22-keig mulat Posonban.

— Fáradoatlan és szerencsétlenül kirotti számításai daczára is a közönséget s színpadunk becsületére mindig áldozni kész Bartaynak sikerült Tadoliné asszonyt — Europa legjeleseb énekesnőjét színpadunkra vendégnek megnyerni. Italia családja Julia első napjaiban érkezék hozzánk, s legfőlebb kétszer énekel. Mily isteni élvezet vár ránk bulandókat vajon újra kifogjuk-e engedni nevetelni műértési fogalmunkat? B. urunk roppant áldozatába került Tadoliné megnyerni; ha a budapestiek nyakrafőre nem fognak rohanni meghallására, azt javasoljuk B. urak, hogy-